

Hála és elismerés azon jeleseknek, a kik a szentlelkű ajándékát, bölcsességük világát nem rejték véka alá, hanem világotlatják a hívek és ifjabb szolgálatára használatára, a magyar egyházi irodalom emelésére. Ily hála, ily elismerés Fűrds Lajos is méltán megilleti, — a ki egyházi irodalmi hasznos tevékenységének ismert nyilvánulatán kívül jelen művét most már második kiadásban bocsátja közre és cím alatt: „Agenda. Egyházszertartási beszédek és imák a ezekhez mellékelül jegyzetek és utasítások. Irta Fűrds Lajos, kecskeméti reform. lelkész és főesper. Második kiadás. Ára: 2 frt o. é. Kecskemét. 1875. Kiadó-tulajdonos: Sziládi Lajos.”

Az első kiadás 700 példánya tehát teljes 10 év alatt fogyott el. A sok érdemű szerző mondja e második kiadásról először: „Agenda első kiadását, mind a bírálat, mind az illető közönség elé kedvezően fogadták: bátorrágot veszek magamnak e második — javított és bővített — kiadás világ elé bocsátására.” De kihagytam e kiadásból az egyházi irodalmi törvényjavaslattól, miután az egyházi irodalom kérdése nem egyhamar fog szövegre hozatni. Miután szerzőnk csak általában jelzi e művet javított és bővített kiadásnak: ismertetői szövegben áll részletesen arról is számot adni, hogy mennyiben javított és bővített ezen második kiadás.

Az első és második kiadás példányait gondosan és lelkiismeretesen egybevettem a meggyőződhetünk annak igazságáról, hogy a szabatos és díszes irályáról, az egyházi ékezetes hangzatosság igényeit magvas rövidséggel, mely vallási értelemmel, eszmékkel és szentirati kegyességgel egyesíteni tudó alaktásáról előnyösen ismert szerző kezé, e bírálat alatti műnek majdnem minden darabján javított, itt bővített, ott rövidített, sok esetben teljesen átírt, a régi darabokat; így például a 128. 131. és 133. lapokon kezdődő „Ifjú felett” címűek és a 182 l. „Öreg felett” című, majdnem egészen újak; teljesen újak és pedig a könyv legjelesebb darabjait sorába tartoznak e következők: — 136. lap „Sokáig betegeskedett ifjú férfi vagy nő felett”; 151. l. „Családok vagy anya felett”; 162. l. „Hirtelen elhalt családapa felett”; 165. l. „Hirtelen elhalt családapa felett”; 196. l. „Gyermektelen özvegy nő felett”; — 198. l. „Sok érdemű öreg felett”; 203. l. „Tanár vagy tanító felett”; 205. l. „Öreg tanító irányán”; 211. l. „Öngyilkos ifjú felett”; 219. l. „Véletlenül elhalt ember és családapa felett”; 222. l. „Könyvvomlás koporsójánál”; (Sziládi Károly kecskeméti nyomdász.) 226. l. „Öreg kántor koporsójánál”; (Dömötör Antal kecskeméti egyházi éneklő.) A 230—242. lapokon „Ritkább alkalmak” rovat alatt találjuk a „Templom alapköve letételek”; „Tanév megnyitások”; „Nagy tüzvész évfordulati emléke” című új imákat, mind a három szép, magvas, keletes eszméi szövege. Az egész mű, melynek elején a két „Előszó” és a „Mi atyánk” lenyomata található, 10 rovat alatt 84, nyolcvannegy darabot foglal magában, a rovatok így következnek: 1. Keresztelések. 5 darab. 2. Egybekelések. 3 darab. 3. Konfirmálások. 4 darab. 4. Urvasorok. 7 darab. 5. Házasulók esketése. 8 darab. 6. Egyházi előjárók fölésketések. 4 darab. 7. Temetések. 42, negyvenkét darab, nagyobb részt alkalmi előbeszédell ellátott (ugynevezett) nagy imák. 8. Ritkább alkalmak. 3 darab. 9. Jegyzetek és utasítások a szertartási beszédekhez. 7 darab. 10. Magyar (reformált) ágendák vagy liturgiák rövid ismertetése.

Ezen utolsó rovat nem kevesebb, mint 29 szerzőt vagy művet mutat be gondosan kivonatolva Helai Gáspártól föl Szász Gerőig. (Folyt. köv.)

Külföld.

A hercegovinai lázadás. Bernavizánál, mint az F. P. írja 4000 lázadó 3000 törököt megdávott. A harc borzasztó volt. A felkelők közt 500 gyermek s mintegy 1000 asszony volt. A csata két óráig tartott, a midőn is a roppant erővel küzdő lázadók megszártak. Nehány 100 azonban a csataterén maradt, kik el voltak töltve, hogy meghalnak.

Ezek részint lekoncoltattak, részint fogságba ejtettek. A törökök vesztesége is jelentékeny. Belgrád egy távirat szerint a nép a fejedelmhez ment s megkérdezte akarsz e háborút vagy nem s midőn ez nemmel felelt, mondták: majd tudjuk hát, hogy mit csinálunk mi — szavakkal távozott el a nép.

Madridban 14 ujjalosságú zászlóalj szerveztetik. Kopenhága. A „Luyr” gőzös Kiofge-Bucht mellett kigyuladt 25 utazó közül egy mentett meg, a legénységből 11 ember veszett el. A párisi hivatalos lap szerint királyi úrnak a párisi szegényeknek 5000 frankot ajándékozott.

Cernovicz (Bukovina) város nagy ünnepességek tanuja most. Több mint 2000 vendég, köztök Stremayer cultusminiszter, Pino helytartó stb. érkezett a nevezett városba az egyetem ünnepélyes megnyitására jelen leandók. A város polgármestere Ambros meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket, kik is a szíves fogadtatást megköszönték. A miniszter fátylas zenével tiszteltetett meg, mit egy, a polgármester által rendezett lakoma követett.

(—) Ausztria. Bécs. Az osztrák delegáció pénzügyi bizottsága a külügy rendkívüli előirányzatán több törlesztett. — Most az ágyukérdés tárgyalatik.

Színészet.

—d.—f. Hétfőn, folyó hó 4-én adott: A talu rosza, népszínmű 3 felvonásban, írta Tóth Ede. Sokszor került már szíre e darab színpadunkon; a volt debreczeni társulat a múlt színiéjén végén csaknem minden vasárnap játszott, hogy minő sikerrel, azt megmondhatunk, midőn a Benedek népszínmű-társulata legközelebb itt volt. Azon helyzetben vagyunk tehát, hogy e színmű előadását különböző színművészek látva, meg tudjuk ítélni a szereplők játékaik különbségét. Anny bizonyos, hogy egy budapesti, mint a volt színtársulatunk és a jelenlegi társulatunk nemcsak játéka, de felmása is a darab egyes részleteiben nagyban különbözik.

És bár meg van in emlékünkből még Szabó Bandi Gőndör Sándora, és Horváth Gónosz Pistája, mindazáltal e létező jó emlékek dacára, csupán csak elismerőleg lehet szólaunok Gőndör Sándor és Gónosz Pista tegnapi eredményesítőiről. Németh (Gőndör) szívesható éremésszel, szavaiban mely érzés, mely fájdalom feledt, mely visszhangra talált saját kebelünkben. A harmadik felvonásban azonban, midőn Gőndör falujától bucsuzik, nem találtuk Németh hangjában, sem szavaiban az itt épen szükséges érzésnek kellő kifejezést; óhajjuk e megjegyzésünknek figyelembe vételét, mert a színműben mondhatnók ez a legzsebb, leghatásosabb jelenet. Gónosz Pista szerepét Szatmári játszotta, jó humorral és a kellő komikummal; alakítása igen helyes volt, s a közönséget folyvást derűsítésben tartotta.

Különös elismerést érdemlő játéka által leginkább kitűnt Abonyiné (Finun Rózi), habár midőn színpadra lépett, az első dalt egy fél hanggal alább kezdte, az előadást nagyrészt mégis az ő gyönyörű magyar dalai tették élvezetessé. Rott Mari Boriskát, a bíró ártatlan leányát, szívében titkon érte szerelmével, oly hű természetességgel játszotta, mely hatást keltett és megindított; hangjában modulálataban benne feküdt a mely érzés kinyomata. Nem nyilatkozhatunk így Sipsoról, ki kéréséigvül tehetéssé színésznő, de Bákfi Teresit ma este nagyon finoman ábrázolta. Széles (Feledi Gáspár), Kiss (kántor), Abonyi (Lajos), Deák Kata (Gónosz) és Szilgietti (Csene primás) közreműködésükkel nagyban emelték az előadás sikerültét. Különösen Széles, ki Feledi Gáspár falusi bírót igen helyes felfogással személyesítte. Közönség szép számmal volt jelen; az előadás 10 órakor véget ért.

UJDONSÁGOK.

* T. előfizetőinket tiszteltetel kérjük a folyó évnegyedi előfizetési

pénzek mielőbbi beküldésére. A „Debrecezen” előfizetési ára okt.—decz. évnegyedre 2 frt 50 kr.

Lapunk az elvi küzdelem terén szigorú kitarással halad előre. Jelszavunk: Magyarország állami önállósága s törvényes függetlensége.

Tisztelettel kérjük fel t. elvbarátainkat, általában olvasóinkat lapunk terjesztésére s előfizetők gyűjtésére. A fokozatos pártolással lapunk szellemi értéke is növekedni fog.

* A debreczeni löversenyek nagyon győres sikerültek. Vasárnap a három évesek versenyén csak a gr. Szatmár János Cervina futott s a díj, 150 darab 10 frankos arany kiadott. — A két évesek versenyén a 100 darab 10 frankos arany államdíjat Captain Blue Lionneje nyerte. A földeszek versenyén Herédi Mihály Rigó István és Herédi Pál lovai nyertek 70, 20, 10 frtot. A nagy handikapot (100 frt) B. Vesselenyi Béla Prinde Paris nyerte. Az akadályversenyen Süliger Perdeja győzött. Het fón a 200 darab tíz frankos díjat Captain Bendigója nyerte. Debreczen város díja (100 arany) csak Pöschl Ladányá pályázott. Nyert. A harmadik díjat Vesselenyi Prince Parisa, a 4-iket gr. Stáray Rubikona, az 5-iket gróf Eszterházy Spicodere nyerte.

* Csiky Sándor, Eger város egyik derék polgára a debreczeni-vidéki függetlenségi párt tiszteletbeli tagjait választott. Tegnapi döntésünköl ez tévedésből kimaradt.

* Ellenfeleink pártunk gyűléséről rendszeren kicsinylőleg szólnak. Azt mondják, hogy 40—50 egynél több nem jelent meg arra helyből és a vidékről. „Bizonyosságul” itt közöljük a vidékről megjelent párttagok névsorát: B. d. Szent-Mihályról Pörkoláb József; Nyiregyháza-ról Mikecz József; K. Szt. Miklós-ról Péter Gábor; Monostor-Pályiból Thuolt István; Tyukodról Farkas Benedek; Nagy-Károlyból, Kecskés Mihály, Marecker Ferenc, Sárhegyi Lajos, Sarffy Ignác, Hajnal Imre, Zsák Ferenc, Grünle Ede, Vaday Menyhért; Derecskéről Csöre Sándor, Balogh Sándor, Kiss Mihály, Pörkoláb István, d. Pörkoláb István, Bernáth Sándor, Cseky Imre, Kozák András, Csökme Mihály, Bernáth Imre, Bekésy Mihály, Varga Gábor, Mogyorósy Imre, Vadász József, Vida Gábor, Gy. Szabó Mihály, Gy. Szabó Sándor, Csizmadia István, Kiss Imre, Szabó Imre, Zakány Lajos, Juhász Imre, Pörkoláb Sándor; Hajdu-Böszörményből: Györfy József, Gál Mihály, Czincz Ignác, Maklári János, Pozsonyi Péter, Sóvágó Gábor, Nagy Sánd., B. Kovács S., Karap Ign., Kántor Lajos, Kovács S., Hadházy P., Farkas I. Asszonyváros-ról: Nagy József, Boka Ferenc, Szabó Mihály; Földes-ről: Koronay György, Budaházy Sándor, Kovács György, Sz. Biró Imre, H. Szabó Gábor, Biró Gergely, Pércsy Márton, Pásztor János; Szovath-ról: Kapos Bálint, Bernáth János; Tetétlen-ről: Teleky Pál, Kurucó Lajos; V. Pécseről: Sarkady Nagy Zsigmond; B. Böszörményből: Takács András; Érmihályfalvából: Bátor Benő és Kórád László; — Érszemjén: Fráter Kálmán, Szirmay Viktor; Kőbölkutató: Bónis László; Nagy-Kálló-ról: Kálly Ákos; Szamos-Kőről: Csaba Ignác; Monostor-Pályiból: Vári József, Biró Elek, Vári István, Laczk Márton; Konyár-ról: Nyiri Péter, Kocsis János, Nagy Márton; Saápről: Topa Lajos, Topa László, Jeni Lajos, Ritóok Lajos, Demjén József; Dancs-ról: Gaál Imre; Ujfehértóról: László Alajos.

* A legmelyebb részvétellel közöljük e gyászjelentést: Özv. Lobmayer Jozsefné, Weisz Emilia maga s gyermekei, ugymint: János, neje Saager Etelka s gyermekei; Mária, ennek férje Halmay József; Luiz és Imre nevében is bántos szívelel szeretett férjének Lobmayer Józsefné k. folyó évi október 3-án reggeli 3 órakor agyarakódás következtében, — életének 66-dik, boldog házasságának 34-ik évében — történt csendes elhunyt. Szeretett halottunk földi maradványait h. hó 5-én d. u. 4 órakor, a Széchenyi-

utczán 1569. sz. alatti házuktól fognak a szent-annautczai sírkertbe kísértetni. — Mely végítzettségétélre a boldogultnak rokonait, pályatársait és ismerőseit bántos szívelel meghívjuk. Az engedő szentmise-áldozat pedig f. hó 6-án reggel 9 órakor fog a róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. — Debreczen, 1875. okt. 3-án. Béke porainak!

* Egy kis válasz. Igen tisztelt lapársunk, a helybeli kormánypart közönsége valóban, ugyszerűen” védi a maga álláspontját a Sylok szerepét illetőleg Széles játéka vonatkozásig. Ha terünk engedő, átvonnok egész terjedelmében választ, hogy láthassa a közönség, mikép Széles játéka ellen a „Debrecezen” színi szemléjének írójáról beszél. De hát mi az ily érvekkel nem törődünk. Ha a tárgyról szól: beszélünk vele. Üres kapzskodásokhoz nem aljasítjuk le magunkat.

* Felhívás. A debreczeni zenede-egylet folyó 1875-ik évi október 10-én délelőtt 10 órakor a zenede énektörében közgyűlést tartand, mire névze a meghívók minden helybeli és vidéki alapító és rendes tagnak már megküldettek. A közgyűlést megelőzőleg, október 9-ikén délután 3 órakor a kormányzó 6-vasárnapján is ülést tart a közgyűlés elé tartozó ügyek tárgyában, s e célra a meghívók a k. választmányi tagoknak is megküldettek. Felkértenek emellett a zenede-egylet alapító és rendes férfai — s női tisztelettagjai; valamint a választmányi tagok is, hogy a fenemített közgyűlésen is illelőleg az azt megelőző választmányi ülésen, minél teljesebb számban megjelenjenek a közgyűlésnek. Kelt Debreczenben, ok. 5. 1875. — A zenede-egylet elnöksége.

* Főrelálkölönkben a növedékek szép számmal lesznek a jövő tanévben. Már eddig is a létszám a tavalyinál többet mutat.

* Szintársulatunk iránt a rokonszenv mindinkább növekszik. Igen helyesen. Még ugy halljuk, hogy a bősői szerepre Takácsné csakugyan less szerencsének megnyerni, a mi a társulatnak előnyére válik.

* Városunk lakosságának figyelmét felhívjuk a holnap tartandó gyászisteniszteletre, mely az aradi vértanúk emlékére a róm. kath. templomban tartatik. Azok a férfiak megérdemlik fölünk, hogy megemlékezzünk róluk.

* A debreczeni szíretek meglehetősen ütöttek ki. Több helyen a számitáson felül lón a bor mennyisége, s járnak a hordók után. — Bezzeg az Érmelléken nem lehet ily kilátás.

* Hymenhiirt közöltünk nem rég egy beküldött értesítést Kutas Lajos kereskedősegédéről. Most értesítettünk, hogy e hír alapatlan.

* Gazdálkodóink valóban a multban nincs öröm, jövőben nincs remény. Az időjárás oly kegyetlen, hogy vetni egyáltalában nem lehet. Az eső csak keveset, de az melytől áldást remélnék, csak nem akar jönni.

* Tánctanítási tudósítás. Alóhírt mely tisztelettel tudatom a táncművészetet kedvelő nagyérdemű közönségnek, miszerint folyó 1875. — év. október hó 11-ikén — a z a z h é t f ö n t á n c t a n í t á s o m a t megkezdem; tanításom főcélja: ügyes állás, járás és kerekded mozgás, a társas, kettős, solo, valamint minden újabb divó műtáncz alapos oktatása. A tanítási díj egy óra 6 frt. A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérem. Alföldy Károly, táncztanár. Lakásom t. Morvay László ur házában, varga-utca 2179.

* A terményvásár ugy ma, mint tegnap némi élénkséget mutatott. Termény minden fajból volt bőséggel, mindazáltal csak a kintünő buza és rozs volt az, mely leginkább keresletnek örvendett, s azért ennek ára emelkedett.

A közönséges kenyérnek valók többnyire elkeltek, de csak a mult héti árak szerint, árpa, zab szinte, ó tengeri kokkett áron, új tengeri szinte. Ugyanis tiszta buza súlyos 8—9,50 kr, könnyű féle 6—7,50 kr, kétszeres 4—5,60 kr, rozs 4,80—5,30, árpa 2,80—3,10 kr, zab 2,60—70 kr, ó tengeri 3,80—4 frt, új tengeri 2,40—00 kr, csős zsák száma 80 kr, köles 3,20—40 kr, zsák kolompér 80 kr.

* A nagy vásár — ugy látszik — már véget ért. Jobbára csak a laczkonyha hirdeti még, hogy — vásárnak kellene lenni.

* A lovarda folyvást szép látogatásnak örvend. A derék társulat már nem sokáig marad körülünk.

* A sülydés netovábbja észleltetett egy 6 éves leányon az Ermeléken. Ez már, a mint halála után felfedeztetett, nemcsak egyszerű tett undorító erkölcsi kihágást. Halálát azonban nem ez okozta.

LEGUJABB.

— Hódmezővásárhelyen a függetlenségi párt jelöltje, — Németh Albert 1019 szavazattal Herczegh Mihály 618 szavazata ellenében országgyűlési képviselőül választották. Előbb, a mint tudjuk, Jókai győzött itt. Jókai tehát most láthatja, hogy itt bizony nem az elveért választották meg. Eljen Vásárhely polgársága!

— Vándor czimen Bécsben magyar folyóirat indul meg; havonként 3-szor adatik ki. — Ez a magyar egyeletnek is közönsége leend.

— Belgrád, okt. 4. A fejedelmnek a skuptinában tett egy nyilatkozata következtében a kabinetnek be kelle adni lemondását.

— Konstantinápoly, okt. 4. Albaniából felkelési kísérletekről tesznek jelentést, a mi a portát újabb hadikészületekre ösztönzi.

— Konstantinápoly, okt. 4. További kabinetváltozások várhatunk. Essad pasát haza hívták.

Moliere remek vigjátéka.

Debreczeni színház.

I. Bérlet. 9-ik szám.

Szerdán, 1875. okt. 6-án.

adatik:

A fősvény,

vagy:

fukarság és szerelem.

Vigjáték 5 felvonásban, írta Moliere, fordította Kazinczy F.

Kezdeté 7 órakor, vége fél 10-kor.

Csütörtökön, okt. 7-én adatik:

BORGIA LUCRETIA.

Opera 3 felvonásban.

— Bécsi tőzsde okt. 5. (Távirati tudósítás.) Ezüst 101,85, cs. arany 5,35—; Napoleonarany 8,92

Szerkesztői nyílt posta.

— Dr. Tollenak. Továbbra is kérjük nagybecsű művelésed. — Csengeryre. A legény holnap, szerdán rakkol be. — Nagyváradra. (L. E.) Hol van tehát az „öt”? — „Neki” Holnap este kezes. Most már könnyebb. — Cassiusnak. Üdvözlöm, köszönöm. Most már köztöltött erővel kell dolgozni. Kérem T. D. nevében is.

Ideiglenes felelős szerkesztő:

TISZAI DÁNIEL.

Laptulajdonos:

SZATMÁRI KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

BURGER LIPÓT

női és férfi divatkereskedése

DEBRECZENBEN

ajánlja a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe:

Fehérnemű raktárát u. m. női, férfi és gyermekingek, alsó szoknyák, nadrágok, hálóraklik, miederek — kszelők és nyak-kendőkkel.

Továbbá selyem, rips, habos és bársonyszalagok minden szíuben és szélességben, francia, gipür blond és valensien csipkék, moull, tarlatán, musslin, organin és chiffonok egyedüli gyári raktárát.

Női férfi és gyermekharisnyákat és valódi prágai keztyüket. Francia virágok, menyasszonyi koszorúk, kötő és horgoló pamutok és czérnák s ezenkívül mindenféle paplanok és szőnyegek legnagyobb választékban és legjobb minőségben kaphatók.

A t. cz. és n. é. közönség becses látogatását kéri

Burger Lipót.

Piacutca 2139. sz. a. Tornay kávéházzal és Csanak József ur fűszerkereskedésével szemben.

Vidéki megrendések gyorsan és pontosan eszközöltenek. Azon megvásárolt árucikkek, melyek nem tetszenek becsérletnek

173 (26)

Mandel Ignác

előbb P. MAYER FARKAS

borkereskedése

piacz-utca Nánássy-ház 2137-dik szám alatt, szolgál a legjobb közönségnek új- és ó emelékli-bakar asztali borkokkal, budai, sashegyi, egri és vöszlauri vörös borkokkal, palaczk. itcze és akó-számra; — továbbá, kintünő tokaji borkok, a legjobb bel- és külföldi csemegeborok, francia és magyar pezsgőkkel a legutányosabb árért.

Vidéki megrendések pontosan és gyorsan eszközöltenek.

227 14—

Elveszett

egy kis fekete arany medaillon, melynek közepében levő opákó gyémánttal van szegélyezve. A megtalálót, vagy kézhez szolgáltatót 20 forinttal jutalmazza Debreczenben cseglédutczán a városház alatt Erber és Fleischmann.

315 1—

BAAR J. butorraktára

(BÉCS, I. Bez., Franzensring Nr. 20.)

ajánlja

kész butor-szerelvényeit

különféle formában s minden faneműkből, ét-, há- lószobák, szalonok, szal- lodák, urasági lakok, fürd- öintézetek berendezésé- re, igen kedvező feltételek és szilárd munkának évek- re terjedő jótállása mellett Butor- mintarajzokat tartalmazó ár-jegyzékek, kívánatra bérmentve szol- gáltatnak.

Óvás. A n. é. helybeli és vidéki vásárló közönséget figyelmeztetem, hogy tartózkodjék olyan butor- hirdetésektől, melyek uraságoktól, szállodákból származnak, állítólag: elutasítás, haláleset, épít- kezés és t. e. f. fogásos ürügyökön alapszanak, szibárosok részéről. — Üzletem és készítmé- nyeim szilárdságáról, bizonyítványokól szol- gálhatok.

Tisztelettel:]

Baar J.

308 3—6

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban

Csak a hivatalosan megvizsgált, s meggyőző, francia és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, amely a bőr minden részétől megmenteti, sőt a bőr alatt meggyógyítja a bőrt, sőt a bőr alatt meggyógyítja a bőrt, sőt a bőr alatt meggyógyítja a bőrt.

Már az első kiadás után elhatározták a t. hölgyek, jövőre csupán csak a RAVISSANTE-t fogják használni.

Egy üvegnek ára frt 1,50 és 2,50 kr. Postai küldésnél 20 kr-rel több.

Kapható mindenhol és különösen Dr. LEJOSSE-úr kávéházában, Budapeston, — Kristóffy I. sz. sz.

Debreczenben: GÖLLI NÁNDOR ur gyógyszerárán.

Vidéki rendelvények a leggyorsabb időtartamban küldésnek, melleszt utánvétel nélkül küldhetők.